* ille necauit: qz venenũ est ex tactu. Aggei.ij.e. Si tetigerit immũdus ĩ aia ex omibus his/nũqd ꝓtaminabit?: Et respõderũt sacerdotes: cõtaminabit. Hustele cedit.i.insidiꝰ et rapacitati. Esa.xxxiij.a. Ue q ꝑdaris: nõne ⁊ ipse ꝑdaberis?: Quia tandẽ a diabolo capiet. Leuit.xj.e. Hęc ꝗz iter ĩmũda reputabunt/mustela ⁊ mus. Volucres ꝗz mortuꝰ arcet. Job xlj.c. Cũ sublatus fuerit/timebunt angeli. Itẽ p aspidẽ q dormire facit ⁊ dormiendo mori/intelligit delectatio mundi. Job. xx.b. Panis illiꝰ ĩ vtero eius vertet in fel aspidũ. Per basiliscũ q visu ĩterficit/significat ĩuidia. Eccĩ.xiiij.a. Nequã est oculꝰ liuidi. Matth. xx.b. An oculus tuꝰ nequã est: qz ego bonus sũ. a ¶Et cõculcabis leonẽ et draconẽ. Per leonẽ/intelligit ꝓlatꝰ crudelis. Eccĩ.iiij.d. Noli esse q̃si leo in domo tua/euertẽs domesticos tuos. Esa.xxx.b. Leęna ⁊ leo ex eis. Per draconẽ luxuria: Uñ Berñ. Draco/immanis bestia: flato igneo q̃c/qd attigerit necat: non solũ bestias terrę: sed ⁊ volucres cęli: ⁊ latet in arena: Hęc est luxuria/q̃ maxime regnat in hoie sterili ⁊ ocioso. b ¶Qm̃ in me sperauit. Tertia pars/vbi sũt verba dei ꝓsolantis ecclĩaz/corpus.s. christi ⁊ mẽbra eius: ꝓmittẽs eis in ꝑsenti liberationẽ/⁊ in futuro glorificationẽ. Uñ de christo ꝓ se vl ꝓ suis mẽbris dicit: Qm̃ ĩ me sperauit: sicut sup̃ dixit: Deus meꝰ sperabo ĩ eũ. c ¶Liberabo eũ: christũ/de manu iudęoꝝ: mẽbra/martyres/de manu tyrãnoꝝ. d ¶Protegã eũ: scuto patiẽtię/vt nõ noceãt ei nec eis/crudeliũ ꝑsecutoꝝ seuicię. e ¶Qm̃ cognouit nomẽ meũ. Christꝰ em̃ cognouit nomẽ ꝑris/q̃ ẽ oipotẽs. Exo.xv.a. Oipotẽs nomẽ eiꝰ. Et martyres idẽ nomẽ cognouerũt: ⁊ nomẽ christi ꝓ q passi sunt. Job.xvij.b. Pat manifestaui nomẽ tuũ hoibꝰ q̃s dedisti mihi. f ¶Clamauit ad me/christꝰ in passiõe: Martyres siꝰ in agone et tormẽtis: g ¶Et ego exaudiã eũ: ꝓtorãdo ĩ passiõe et dolore. Hoc est q̃d addit: h ¶Cũ ipso sũ ĩ tribulatiõe/dans patientiã ⁊ ꝓsolationẽ. Uñ ⁊ dionysius intrãs ĩ cliba/nũ ignis/dixit: Et erꝯ hic mecũ bone iesu. i ¶Eriptã eũ. i. extra mũdũ rapiã/ĩ morte. k ¶Et glificabo eũ/christũ: in resurrectiõe ⁊ ascẽsione: alios sctos/primo dando stolam aię: ⁊ tandẽ dando stolã corpis. Nec ad tpus durabit h: ꝯ in ęternũ: Uñ addit: l ¶Lõgitudine dierũ replebo eũ: et ostendã illi/christo hoi: n ¶Salutare meũ. i. salutẽ ęternã. Uel/illi. i. mẽbris illius/ostendã salutare meum. i. christũ in maiestate.

a ⁊ cõculcabis leonem ⁊ draconẽ. Qm̃ in me sperauit liberabo eũ: protegam eum/qm̃ cognouit nomẽ meum. ⁊ Clamauit ad me ⁊ ego exaudiã eũ/cum ipso sum in tribulatione: ⁊ eripiam eum et glorificabo eum. Longitudine dierum ⁊ replebo eum: et ostẽdam illi salutarẽ meum.

¶Psalmus cantici in die

Moralit

¶Moralit/ hoc dicit dñs de q̃libet viro iusto/maxime de tẽptato: b ¶Qm̃ in me sperauit liberabo eũ/a tẽptatione. Berñ. Dulcissima liberalitas christi/ĩ se sperãtibꝰ nõ deesse. Eccĩ.ij.b. Scitote qm̃ nullꝰ sperauit in dño ⁊ ꝓfusus est. i. nullꝰ sperãs in eo ꝓfusus est. Freqnt aũt magis expedit hoi vt tẽptet/q̃z vt nõ tẽptet: q̃d videẽs dñs ñ statim liberat eũ/ꝯ interim ꝓtegit eũ: Uñ addit: d ¶Protegã eũ. Ps. Protector est oim sperãtiũ ĩ se. Esa.xxxj.c. Proteget dñs hierlm/ꝓtegẽs et liberãs/trãsiẽs ⁊ saluans. Hierlm/est aia sperãtꝯ in dño/q̃ pacẽ supnã videt ⁊ desiderat: Hãc ꝓtegit dñs/ꝓtegẽs ꝓtra tẽptationẽ: ⁊ liberãs a culpa: trãsiẽs in pęna: ⁊ saluãs ĩ glia. e ¶Qm̃ cognouit nomẽ meũ. Cõsuetudo em̃ est potẽtiũ/q̃ notos ⁊ affines suos ꝓtegũt. Dicit aũt hic cognitio/nõ tã scia q̃z vita ⁊ opatio: Quãtũcũq̃z em̃ sciẽs si opa scię ñ attestãt: ꝺz potꝰ ignorare deũ q̃z cogscere. Uñ Titũ.j.d. Cõfitẽt se nosse deũ: factꝯ aũt negãt: cũ sint abomiati ⁊ icredibiles ⁊ ad oẽ opꝰ bonũ reprobi. Berñ. Nõ nouit nomẽ dñi q illo assumit ĩ vanũ: vel q dicit/dñe dñe ⁊ nõ facit q̃ dicit: vel q nõ honorat vt patrẽ: nõ timet vt dominũ: Nos aũt si nouimꝰ nomẽ sctm̃ q̃d ĩuocatũ est sup̃ nos: desiderem̃ vt sp̃ sctificet ĩ nobis. f ¶Clamauit ad me. Hoc recte sequit: qz vt dicit btus Berũ. fructꝰ noticię nominis/est clamor ozionis: porro fructꝰ clamorꝯ/exauditio saluatorꝯ: Uñ addit: g ¶Et ego exaudiã eũ. Ps. Aures eiꝰ ĩ ꝑces eorꝝ. Esa.xxx.e. Ad vocẽ clamorꝯ tui statim vt audierit/rñdebit tibi. Esa.lxv.d. Uñq̃z clamẽt ego exaudiã. In h̃ dat spes magna pęnitentibꝰ: quia vt dicit: clamauit et ego exaudiã. q. d. nõ oportet nisi vt clamet. Uñ sup h̃ verbũ dicit Berñ. Hoc pietatꝯ fęcꝰ est: nõ dic iustus ⁊ inocẽs est: ideo exaudiã: Si em̃ hęc aut silia diceret: q̃s ñ diffideret?: Et.j. Dulcis lex q̃ meritũ exauditiõis/in clamore ꝓstituit postulationis. Et.j. Merito nõ exaudit/q clamare dissimulat/aut oino nõ postulat/aut tepide postulat ⁊ remisse: siq̃dẽ ĩ dei aurib̃ desideriũ vehemẽs/clamor magnus. Quid aũt clamãs petit/apit ꝓ ea q̃ subiũgit: Petit em̃ cõsolationẽ/liberationẽ/glorificationẽ. Cõsolationẽ in bello: liberationẽ ĩ victoria: glorificationẽ in corona. Hęc petẽda sũt: ⁊ q̃ h̃ petit/accipit: Uñ addit: b ¶Cũ ipso sũ ĩ tribulatiõe: quasi aliq̃s q̃reret: in q dñe exaudies eũ?: In hoc inq̃t: qz cũ ipso sũ ĩ tribulatiõe/in ꝑsenti vita/vt eũ cõfortẽ. Ps. In tribulatiõe dilatasti mihi. Esa. xliij.a. Cũ ambulauerꝯ in igne nõ cõburerꝯ: qz ego dñs saluator tuꝰ. Et.j.a. Noli timere qz ego tecũ sũ. Uñ aũt scire possumꝰ q̃ nobiscũ sit in tribulatiõe?: Ex eo q̃ in ipsa tribulatiõe subsistimꝰ: Quis em̃ subsistet sine ipso?: i ¶Eriptã eũ/in morte/de carcere corpis: de periculo tẽptatiois. De ꝑmo dicebat aplus Ro.vij.d. Infęlix ego hõ: q̃s me liberabit de corpe mortꝯ huꝰ?: De scdo/Ps. Laqueꝰ cõtritꝰ est: ⁊ nos liberati sumꝰ. k ¶Et glificabo eũ: dãdo ei ꝑmiũ ꝓ labore certaminis: coronã ꝓ victoria. Hęc tria tãgit aplꝰ ij. Timoth̃.iiij.b. Bonũ certamen certaui/Ecce tribulatio: Cursũ cõsũmaui/Ecce ereptio: In reliq̃ reposita ẽ mihi corona iusticię ꝛc. Ecce glificatio. In ista aũt glia erit ęternitas vitę: ⁊ apta dei visio: Uñ subiũgit: l ¶Lõgitudine dierꝯ replebo eũ/Ecce ęternitas vitę. Prouerb.iij.b. Longitudo dierũ ĩ dextera eiꝰ. Prouer.xxviij. c. Qui odit auariciã: lõgi fiẽt dies eiꝰ. m ¶Et oñdã illi salutare meũ. i. christũ ꝓ quẽ saluaui genꝰ humanũ: Per eũ em̃ saluꝰ factꝰ ẽ hõ a pęna: ⁊ ĩ ipso saluꝰ erit ĩ glia. Uñ Glo. dic: Hęc visio est tota merces. Esa.lij.c. Uidebũt oẽs fines terrę salutare dei nri. Berñ sup hũc ꝑsũ sic dic: Lõgruꝰ finis psalmi/vbi psallẽti finis ꝓmittit tã btus: bonꝰ finis q̃ finẽ nõ hz: et sane cuiꝰ finis bonꝰ ẽ: ipsũ q̃z bonũ ẽ. Et.j. Hęc vita q̃ viuimꝰ/magꝯ mors ẽ: nec simplicit vita: ꝯ vita mortal. Quid em̃ agimꝰ ex q ꝑmo ĩcipimꝰ viuere/nisi morti appropinq̃re ⁊ ĩcipe mori?: Ibi vere viuit/vbi viuida vita ẽ/⁊ vital. Bẽas deo: vbi dies boni: ibi ĩterminabilis lõgitudo dierũ. De q̃bus alibi: Cogitaui dies antiq̃s: ⁊ annos ęternos ĩ mẽte habui. Eorꝝ ꝯo dierꝝ paucitas finiet breui: q̃z sufficit cuiq̃z malicia sua. m ¶Et oñdã illi salutare meũ. Berñ. Nõ tã in fide erudiã/nõ exercebo ĩ spe: ꝯ ĩ re adimplebo: Oñdã illi iesũ meũ: vt ĩ ęternũ tã videat ĩ quẽ credidit/quẽ sp̃ optauit: Quẽ nobis ostẽdat ipse qui promittit pater veraꝝ ⁊ bonus/Amen.

¶Expositio Psalmi. XCI

Bonũ est cõfiteri dño ꝛc. Titulus. Psalmus cantici in die sabbati. In precedẽti psalmo egit de victoria tẽptationũ: Sz qz victoriã tẽptationũ sequit q̃dẽs mentꝯ: ideo ĩ hoc psalmo ⁊ in h̃ titulo agit de q̃dete mentꝯ/q̃ est sabbatũ/figuratũ ĩ illo sabbato/in q dñs requeuit ab oi ope q̃d patrarat: in q etiã iudęi cessabãt ab omni ope seruili: ꝓ q̃d repsentat sabbatũ ęternitatꝯ/ĩ q ab omni pęna ⁊ miseria ęternalit requescemꝰ. Est ergo sensus: Psalmus iste/ꝓ quẽ notat spũalis opatio: est cantici in die sabbati. q. d. spiritualis opatio/quę est cantare deumq̃z laudare: debet fieri in die sabbati. i. in die festo ⁊ ĩ quiete mentis/pro ęterna requie obtinenda. Intentio huius psalmi est/monere vt hic libenter laboremus

Ps. 33.

Ar. ⁊ exima

Ar. ⁊ adiplebo

Ps. 4.

Ps. 125.

Ps. 76.
Job. 10. d.
Matth. 6. d.

libenť laborемus p eternis/agentes sabbatū mentis. Do/
Partitio psalmi dus. Tripertitus est psalmus. Primo ostendit quō bonus
impturbatus agit sabbatū mentis/sciēs omnia a deo bñ agi:
qō stultus nō nouit. Scdo malos asserit perituros/vt cēteri
timeāt:ibi: Cū exortī. Tertio dic iustos florere: vt gaude/
ant hac pmissione de/
uoti: ibi: Justus vt
palma. Potest autē
legi primo allegorice ō
christo ⁊ fide ipsius:
Allegorice a Bonū est con/
fiteri dño/christo.

a b c d e f g h i k

Ps. XCI.

Bonū est cōfiteri dō/
mino:⁊ psallere nō/
mini tuo altissime. Ad ānū/
ciandū mane misericordiā
tuam:⁊ veritatem tuam per

Vere bonū:qz sine hoc nō est salus. Ro.x.b. Ore fit professio
ad salutē. Matth.x.d. Qui me profess⁹ fuerit coā hoib⁹:pfi/
Jacob.2.d. teboz ⁊ ego eū coā patre meo. Et qz fides sine opib⁹ moz/
tua est:addit: c Et psallere noi tuo.i.ad honorē nois
tui operari/ e Altissime/christe. Et hoc vtrūq; bonū
est: f Ad annūciandū mane/huius vitę/misericor
diā tuā: i Et veritatē tuam per noctē/mortis.i.vt
ꝓbo ⁊ ope ostendam⁹:Qm dū sum⁹ in hac vita/speram⁹ mi/
sericordiā ei⁹ psequi:⁊ ne videat p sumptio/timem⁹ in morte
⁊ post mortē iusticiā:quia nūc est tempus miserendi:sed tūc
Ps.74. ipse accipiet tempus: Et cum acceperit tempus/ipse iusticī/
as iudicabit. Modum autem psallendi determinat dicens:
In decachordo
Alit fm Glo. a Bonū ē ⁊c. Ut fm q exponūt Glose/alit exponam⁹:
Agens q̄ de sabbato mentis:primo ponit illud qō facit quietē
in mente. Fit em maxime p laudē dei: Ūn a laude icipit/di/
cēs: a Bonū est pfiteri/pfessione laudis:qō est lauda
re deū.s.quia est fons omniū bonorū: Ūn dicit: b Do/
Ps.134. mino:in cuius manu sūt omnia bona. Ps. Laudate dñm
qm bonus est dñs. Et sumit bonū multis modis.

Ps.148. Honestū. Tob.xij.b. Opa dei reuelare ⁊ pfiteri honorī/
Ps.146. Utile. Ps. Cōfessio ei⁹ sup cęlū ⁊ terrā. (ficū est.
Est bonū Delectabile. Ps. Jocunda decoraq; laudatio.
Conueniēs naturę. Esa.xlij.c. Populū istū formaui mi/
hi:laudem meā narrabit.
Consonū volūtati. Esa.xxvj.b. Memoriale tuū in desi/
derio aię. Judic.v.a. Ego sū ego sū/q̄ dño canam:psallam
dño deo isrl. Sic ergo multiplicit bonū est pfiteri dño. Ūn
Ps.66. alibi dicit Ps. Confiteant tibi populi deus:confiteant tibi
pl'i omnes. Et quid debent confiteri:
Homines/deū. ij. Machab.ix.b. Justū est subditū esse
deo:⁊ mortalē nō paria deo sentire.
Creati/creatorē. Dan.iij.e. Benedicite oia opa dñi dño.
Ps.106. Redēpti/redēptorē. Ps. Dicāt q redēpti sūt a dño.
Grati/benefactorē. Col.iij.c. Grati estote.
Seruati/seruatorē. Deut.xxxij.b. Custodiuit eū q̄si pu/
Promoti/pmotorē. Esa j.a. Filios (pillā oculi sui.
Debēt pfiteri enutriui ⁊ exaltaui ⁊c.
Eruditi/eruditiorē. Hiere.vj.b. Erudire hierl'm:ne forte
recedat aīa mea a te. Deut.xxxij.b. Circūduxit eum et
docuit.
Castigati/castigatorem. Hiere.xxxj.c. Castigasti me do/
mine ⁊ eruditus sum.
Ps.90. Glorificati/glorificatorē. Ps. Glorificabo eū.
Ps.76. Dānati/relaxatorē. Ps. Nūqd obliuiscet misereri deus:
aut pcinebit i ira misericordias suas:. Et nō tm oze pfitēdū
est deo/s ⁊ opere: Ūn addit: c Et/bonū est/psallere no
mini tuo/o/altissime.i.opari ad honorē nois tui. Psalle
re/dr a psallin :q̄ est tāgere:⁊ p tactū significat opatio. Bo/
Ps.146. nū ē q̄ psallere. Ūn alibi: Laudate dñm qm bon⁹ ē psalm⁹.

Fugat dęmones.
Vocat angelos.
Excitat deuotionē.
Quia psalm⁹ Placat deū.
Impetrat veniā.
Hilarat animā.
Illuminat pscientiā.

d Nomini tuo. Cur nō dic
psallere tibi:sicut/cōfiteri : quia
nō sufficimus deū psallendo lauda
re:qz incōprehensibilis nobis est:
Possum⁹ tm vnū aliqō de noibus
eius p qō nobis eius opa intimāt
vtcūq; sustentare: Verbi gra :q
Iesus saluator est/q pius/q iustus/q protector ⁊c.ipsa em no/
mina laudes ei⁹ sūt. Postea ondit ad qd laudādus est de⁹.s.
vt ad talē statū veniat laudās:vt ęqlit laudet ⁊ in psplis ⁊ in
aduersis: Ūn dic: f Ad annūciādū.q.d.bonū est pfi/
teri:⁊ h vsqz/ad annūciādū.i.vsqz dū ad h veniat vt an/
nūciet/ g Mane.i.i psplitate: h Misericdiā tuā.i.iu/
sticiā: k Per noctē.i.i tpe aduersitat⁹.Tūc aūt ē hō in
bono statu:qn ęqliter
laudat i psplitate et in
aduersitate. Vel sic:
f Ad annūciādū.
q.d. Bonū est psalle/
re ⁊ pfiteri/nō pp va/
nā glriaz:s ad tuā verā
glriaz anūciandū:q̄ apud nos duob⁹ signis cognscit.s.miscdia
⁊ vitate.i.bñ ficys ⁊ vindict⁹. Bñ aūt dicit/ Mane:qz q/
dā añ vesperā nolūt ānūciare:neq; pfiteri dei laudes aut sua
pctā. Vespa est ętas vltima vl' finis vitę: Mane ꝓ est pu/
eritia/vl' initiū puersiōis. Bubo ⁊ noctua cantāt i sero:s in/
delectabiliter: hęc est lętitia dęmonū. Item veritas.i.iusti/
cia dei annūciat etiā i nocte inferni: Ūn de iohāne baptista
cātat iste psalm⁹: fm Gregl.q̄ q̄ siuit/Matth.xj.a. Tu es q
vēturꝰ es:an aliū expectam⁹:. Johes mane.i.i vtero mātro
ānūciauit christū: ⁊ p noctē iferni etiā mortu⁹ euāgelizauit.
j. Pet.iij.d.
a Bonū est ⁊c. Pōt ⁊ alit exponi mozaliter de pfessione Mozalit
pctōr sic: Bonū est pfiteri dño/pctā:quę tūc pfitet hō de pfessio
deo/qn pfitet sacerdoti:q̄ vicari⁹ dei est. Et h bonū est mul/ peccatorꝰ
tis de causis. Prima ē:qz i forō pnitētiali pfessus habet p Cōfiteri p
absoluto:qō bñ significatū est ⁊ expssū. ij. Regl.xij.d. Pec ta bonū est
caui/dicit dauid. Et statim ppha rndit: Dñs trāstulit pctm tis modis
tuū. Et.j. Joh.j.d. Si pfiteamur pctā nra:fidelis ⁊ iust⁹ est
de⁹/vt remittat nob pctā nra. Ecōtrario aūt est i forō secla/
ri. Ūn: Nō est pfessi/cā tuēda rei. Scda cā est: qz detegēdo
sacerdoti pctā:tegim⁹ chirographū diaboli/vt nihil possit i
eo legere:Qō petebat dauid dicēs:Scōm mltitudinē mise/ Ps.50.
rationū tuarꝰ dele iniqtatē meā. Ps. Bti qꝝ remisse sūt ini/ Ps.31.
quitates:⁊ qꝝ tecta sūt pctā. Tertia cā est: qz si nō reuelent
hic pctā i pfessiōe:oib⁹ patebūt i iudicio. ij. Regl.xij.c. Tu
fecisti hęc abscōdite:ego ꝓ palā faciā verbū istud i pspectu
ois isrl:⁊ i pspectu solis hui⁹. Mau. vltl.b. Reuelabo pudē/
da tua i facie tua:⁊ ostendā gentib⁹ nuditatē tuā. Quarta cā
est:qz sacerdos tāq; medic⁹ vulnera sanat:q̄ sanari nō pnt ni/
si ondant. Eccj.xxxviij.b. Qui delinqt i pspectu ei⁹ q̄ fecit
illū:icidet i man⁹ medici. Greg⁹. Scī qz mentl suę vuln⁹ si/
ne putredine nō psiderāt:libenť se sb manu medici ad sectio/
nē parāt: vt apta cute virus exeat:qō clausū miserabilit late/
bat. Quinta cā est: qz aīa p pfessionē viuit: ⁊ reuiuiscūt opa
mortua p pctm. Prouer.x.b. Vena vitę os iusti:os aūt im/
pioꝝ opit iniqtatē. Joel.ij.f. Reddā vob annos q̄s come/
dit locusta/bruch⁹/rubigo/⁊ herucha. Sz qz pfessio nō suffi/
cit/si satisfactio negligatur:addit: c Et psallere.s.bona
opa satisfactoria. Hęc duo pīuxit dñs Matth.viij.a.qū le/
proso q̄ volebat mūdari a lepra:p quē pnitēt itelligit/dixit:
Vade ondē te sacerdoti.s.p pfessionē:⁊ offer mun⁹ qō pcę/
pit moyses i testimoniū illis.s.p opa satisfactiōis. Sz qz hęc
opa nō debet hō facere p fauore hoim/s tm p salute sua et
honore dei:bñ addit: d Noi tuo altissime. Nomē istō
est iesus/qō iterpt̄at saluator. Nec i illis opib⁹ debet pfide/
re nec sibi arrogant ascribere q̄ ad pnitētiā est puersus:s to
tū dei miscdię debet attribuere: Ūn sequit: f Ad ānūci/
andū mane/puersiōis nouę: h Miscdiaz tuā:qz in
illo mane nihil est meriti ex pte hois : sed pura dei miscdia.
Threñ.iij.c. Miscdię dñi est qz nō sum⁹ psūpti. Ps. Da/ Ps.5.
ne astabo tibi. i Et veritatē tuā per noctē. Per no/
ctē itelligi pōt mors:in q̄ debet hō annūciare vitatē:qz tunc
debet merita sua ⁊ dei pmissa pferre. Audi paulū vtrūq; fa/
cientē.j. Cor⁹.xv.b. Nō sū dign⁹ vocari aplus:qm psecut⁹
sū ecclīaz dei:gra aūt dei sū id qō sū. Ecce mane annūciabat
miscdiaz dei . Sz/per noctē.i.i fine suo veritatē pferebat/
dicēs.ij. Timoth.iiij.b. Ego em iā deliboz:⁊ tps resolutiōis
meę instat/Ecce nox. Bonū certamē certaui:cursū cōsūma/
ui:fidē seruaui:in reliquo reposita est mihi corona iusticię:
* quā reddet

a In decachordo. q.d. bonũ est psallere dño. Et quõ: In decachordo psalterio. i. in spiritu obseruantia de/cẽ pręceptoꝝ viuificato. Itẽ bonũ est psallere/ b Cũ cã/tico in cithara. i. verbo ⁊ ope. i. in gaudio ⁊ carnis morti/ficatiõe. Et vere bonũ est sic psallere: d Quia delecta/sti me dñe in factu/ra tua. i. in salute quã opar⁹ es in medio ter/ręę. Vñ ⁊ aptius sequi/tur: e Et in ope/ribus manuũ tua/rũ/in cruce expansaꝝ ⁊ affixaꝝ: exultabo.

Ps. 73. a noctẽ. In decachordo psal/ b terio: cũ cãntico ⁊ cithara. d Quia ⁊ delectasti me domi/ e ne in factura tua: et in ope/ribus manuum tuarũ exul/ f tabo. Qꝫ magnificata sunt g opera tua domine: nimis profunde factę sunt cogi/

Alt. ⁊ et

Alt. ⁊ cõdasti

Gal. vltĩ. d. Mihi absit gloriari nisi in cruce dñi nostri iesu christi. Abacuk. vltĩ. d. Ego aũt in dño gaudebo ⁊ exulta/bo ĩ deo iesu meo. Et vere exultãdũ: qꝛ magna ꝓ nob fecisti: Vñ sequit: f Qꝫ magnificata sũt opera tua dñe: nimis ꝓfũde factę sũt cogitatiões tuę: quasi ab an/tiquo cogitasti

Alit fm Glo.

j. Pet. iij. d. His qui in carcere cõclusi erãt/spũalit ve/niens ꝑdicauit. i. christus per se vel ꝑ ꝑcursorẽ. Postea ostẽ/dit q̃bus instrumentis sit laudãdus: Vñ dicit: a In de/cachordo psalterio. i. in ĩpletione decalogi. Decalogus em̃ habet decẽ chordas ęreas. s. durabiles ⁊ sonoras. s. decẽ pręcepta: q̃ deus sonuit/⁊ durare ꝑcepit: ⁊ ideo ĩ lapide scri/psit. Istę decẽ chordę in arcu dñi interficiũt decẽ feras vi/tioꝝ: vt dicit Glo. sup epistolã ad Corĩ. j. Hoc etiã debet fi/eri/ b Cũ cantico. i. cũ mentis hilaritate: c In ci/thara. i. in bono opere/vel carnis mortificatiõe. Cithara em̃ ab inferiori reddit sonũ. Postꝫ ergo dixerat q̃s laudan/dus/⁊ ad q̃d/⁊ quõ/⁊ q̃bus instrumentis: subiũgit ꝓter q̃. s. ꝓter tria: ꝓter quę maxime laudandus est deus. Primũ est lęticia mentĩ: q̃ habet ex ꝓsideratiõe creaturaꝝ dei: Vñ subiũgit: d Quia delectasti me dñe ĩ factura tua. i. in creatura tua. Et notandũ q̃ duplex est lęticia in creatu/ra. Una est q̃ hõ lętat ĩ creatura/ibi sistẽdo et spẽ ponẽdo: et illa pessima est ⁊ mortifera. Alia est q̃ hõ delectat ĩ creatura vt est op⁹ dei/⁊ via q̃dãmõ ducẽs ad deũ: ⁊ ista bona ẽ: ⁊ de tali loquit. Et nõ est ibi tm̃ lęticia mẽtis: ꝫ ⁊ corpis: Vñ di/cit: e Et in operib⁹ manuũ tuarũ exultabo. Idẽ vocat opus/q̃d aũ facturã. Hoc est ergo ꝓmũ. Secũdũ est cognitio: q̃ duplex est in creatura. Una q̃ cõgscit de⁹ in crea/tura: vt in materia. s. a magnitudine creaturę: Unde dicit: f Qꝫ magnificata sũt opa tua dñe. q.d. valde mag/na sunt: ⁊ tu magnus es in operibus tuis. Alia est a forma. s. a subtilitate opis: Vñ addit: g Nimis ꝓfundę factę sunt cogitationes tuę. Vel possũt in hoc versũ distin/gui opera creationis/⁊ opera recreatiõis: f Qꝫ magni/ficata sũt opa tua dñe. s. opera creationis: quę a catho/licis magnificantur: a manicheis blasphemant. Esa. xij. b. Cãtate dño q̃m̃ magnifice fecit. Itẽ opa recreationis digna sũt magnificatione. Lucĩ. j. e. Fecit mihi magna qui potẽs est. De his addit: g Nimis ꝓfundę factę sũt cogi/tationes tuę. s. cogitationes pacis. De q̃bus Hiere. xxix. c. Dicit dñs/Ego cogito cogitatiões pacis: ⁊ nõ afflictiõis. Ad ꝓfunditatẽ harũ cogitationũ nõ potuerũt attingere in/fideles iudęi: Sz nec petrus poterat: cũ dicebat: Absit a te domine: nõ erit tibi hoc: Matth. xvj. d. Vñ bene additur:

De laudand⁹ cũ ꝓ tria

Doraliter

* Vir insipiens quã reddet mihi dñs in die illa iustus iudex: Ecce veri/tas meritoꝝ ⁊ ꝓmissorũ. In q̃bus aũt debeant cõsistere ista merita ⁊ hęc opera satisfactionis/notat consequẽter cũ sub/iungit: a In decachordo psalterio cũ cantico in cithara. Per hęc em̃ notant tria q̃ sunt in satisfactione. s. ieiunũ/siue carnis maceratio/elemosyna/⁊ oratio. Per psal/teriũ decachordũ/carnis maceratio: qꝛ chorda de corio fit/⁊ extendit in ligno vt sonet: sic caro in cruce artę pęnitentię. Decẽ chordas enumerat paul⁹ j. Corĩ. iiij. c. Usqꝫ ĩ hãc ho/rã ⁊ esurim⁹ ⁊ sitim⁹/⁊ nudi sum⁹ ⁊ colaphis cędimur/⁊ ista/biles sum⁹/⁊ laboram⁹ manib⁹ nr̃is operãtes: maledicimur ⁊ bñdicim⁹: pęsecutionẽ patimur ⁊ sustinem⁹: blasphemamur ⁊ obsecram⁹: tanq̃ purgamẽta hui⁹ mũdi facti sumus omniũ peripsima vsq̃ adhuc. Per canticũ intelligit hilaritas: q̃ de/bet esse ĩ elemosynaꝝ largitiõe. ij. Corĩ. ix. b. Hilarẽ datorẽ diligit de⁹. Per citharã/q̃ q̃rulũ habet sonitũ ⁊ lignis ambit chordas: intelligit oratio/⁊ ꝑcipue officium missę: in q̃ repręsentat christi passio. Itẽ hic notãt alia tria q̃ debẽt esse ĩ ꝑdicatore: vide/licet/desideriũ ęterno/rũ/ꝑdicatio/et carnis maceratio. Primũ in psalterio notat: qꝛ reddit sonũ a su/periori: Secundũ in cãtico: Tertiũ in cithara. Hęc spe/cialiter fuerũt in ꝑcursore dñi: q̃ vt dicit Joh. v. f. erat lu/cerna ardens ⁊ lucẽs. Ardens/ꝑ desideriũ ęternoꝝ: lucens/ꝑ doctrinã: lucerna/ꝑ carnis mortificationẽ. Lucerna em̃ fit de corio tenui/extenso in lignis. d Quia delectasti me dñe in factura tua: Nõ dicit factura delectauit me: sed tu in ea. Facturę em̃ delectãt malos: deus aũt delectat bo/nos in facturis suis. Sap. xiij. a. Solẽ ⁊ lunã rectores orbis terraꝝ deos putauerunt: quoꝝ si specie delectati deos pu/tauerũt: sciant quãto his dominator eoꝝ speciosior est. Aut si virtutẽ ⁊ opera mirati sunt: intelligãt ab illis q̃m̃ qui hęc fecit/fortior est illis: A magnitudine em̃ speciei et creaturę/ cognoscibilit poterit creator hoꝝ videri. Ro. j. c. Invisibi/lia dei ꝑ ea q̃ facta sunt intellecta ꝓspiciunt. Eccĩ. xliij. b. Ut de arcũ ⁊ benedic illi qui fecit illũ: valde speciosus est in splẽ/dore suo. Multi aũt nimis delectantur:

In facturis

Aspiciendis. Eccĩ. ix. b. Auerte faciẽ tuã a muliere compta: ⁊ ne circũspicias speciẽ alienã: ꝓter spe/ciẽ mulieris multi perierũt: ⁊ ex hoc ꝓcupiscentia

Gustandis: vt bono vino. (q̃si ignis exardescit. Jobĩ. j. b. Flete ⁊ vlulate omnes qui bibitis vinũ in dulcedine: q̃m̃ peribit ab ore vestro.

Tangẽdis: vt ĩ furto vel in libidine. Tob. ij. d. Nõ licet nob aut edere de furto aliq̃d/aut contingere. Ps. Molite tangere christos meos. Ps. 104.

Audiendis: vt musicis instrumentis ⁊ carminibus. Esa. v. c. Cithara ⁊ lyra ⁊ tympanũ ⁊ tibia ⁊ vinũ in conuiuijs vestris: ⁊ opus dñi nõ respicitis.

Olfaciendis: vt musco circa vestes ⁊ libros. Esa. iij. d. Et erit ꝓ suaui odore fetor.

Item sunt alij/qui nõ in facturis dei/sed in suis delectant: vt scholares q̃ nimis diligũt quaternos suos quos sibi fece/runt: vel inuentiones ⁊ figmenta: sicut omne animal diligit prę ceteris partũ suũ: Unde de simia narrat in apologo/q̃ omnibus fętũ suum prętulerit. e Et in operibus ma/nuũ tuarũ exultabo. Omnia quę sunt prętęr hominẽ propte loquendo/sunt opa oris eius: quia dixit ⁊ facta sũt: Ps. 148. hominem vero solum manu plasmauit. In hominibus ergo exultat: qui charitati eorũ congaudet. Colĩ. ij. a. Uobiscum sum gaudens ⁊ videns ordinẽ vestrũ. Solus invidus in bo/nis dei contristat/quando alijs cõferunt. Matth. xx. b. An oculus tuus nequã est: quia ego bonus sũ. Sed quia ad cer/tum nõ possumus videre merita hominum: quia solus deus corda hominũ intuetur: bene quęrit: f Qꝫ magnifica/ta sunt opera tua domine. s. illa opera manuũ tuarum/ quę sunt homines/q̃ magna sunt in charitate ⁊ abundantia meritoꝝ. q.d. null⁹ scit: Quia g Nimis ꝓfũde factę sũt cogitationes tuę: q̃b⁹ pẽsas q̃ntitatẽ meritoꝝ: Et iõ:

* Vir insipiens

Alit

Alit sic: f Qꝫ magnificata sunt opa tua dñe: q.d. quis posset dicere ad q̃ magna fecisti hęc opera. s. homines videlicet ad ęterna gaudia habẽda. g Nimis ꝓfũdę fa/ctę sũt cogitatiões tuę: q̃b⁹ cogitas illa gaudia dare no/bis. Ps. Judicia tua abyssus multa: hoies ⁊ iumẽta salua/bis dñe: quẽadmodũ multitudo miscõdię tuę de⁹. j. Corĩ. ij. c. et Esa. lxiiij. b. Qõ oculi ñ vidit ⁊ auris nõ audiuit: ⁊ ĩ cor/ Ps. 35.

bois nõ ascendit

Allegorice ✠ tiquo cogitasti redimere nos p sanguinē tuū. Sz a Dir isi/
piēs/iudeus: nō cognoscet. c Et stult⁹/gentilis: qn/
tū ad eos q̄ crucifixerūt christū ad suggestionē iudeor: d
Nō itelliget hęc: qz si cognouissent: nūq̄ dominū glorię
crucifixissent. j. Cor. ij. b.

Alit ꝟm Glo. ✠ a Dir isipiēs ñ
Ar. tipu dēs cogōscet: ⁊ stult⁹ ñ
itelliget hęc. Insi/
piēs em ⁊ stult⁹/est iu
Ar. tea dę⁹. Insipiēt ⁊ tūc pe
Ar. † exorient trus: Ait dixit ei dn̄s:
Scādalū tu mihi es:
Ar. †,pspexerit qz ñ sapis ea q̄ dei st.
Al' ꝟm p̄mā expositi/
onē: a Dir/q̄cūq̄/ b Insipiēs ñ cognoscet/magni/
tudinē creatę/q̄tū ad materiā: ⁊ sūtilitatē/q̄tū ad formā: qz
etsi cogōscit res ipas: nō tñ i rōne imaginis: Sic dic Aug⁹ de
simia: etsi cogōscit imaginē i speculo: nō tñ cogōscit i rōne ima
ginis. Tota ista expositio est sat. moralis.

Moraliter ✠ a Dir isipiēs ñ cogōscet: ⁊ stult⁹ ñ itelliget hęc:
nec etiā sapiēs. Sz bñ dic/isipiēs/et/stult⁹: qz oīs hō isipi
ens ē ⁊ stult⁹ ad iuestigādas cogitatiōes dei/vel etiā seipsū.
Eccj. j. a. Sapiētiā dei p̄cedētē oīa q̄s iuestigabit: Ro. xj.
v. O altitudo sapię ⁊ sciētię dei ⁊c. Eccj. ix. a. Sūt iusti atq̄
sapiētes: ⁊ opa eor in manu dei: q. s. ponderat ea: ⁊ tñ nescit
homo vtrū amore an odio dignus sit: sed oīa in futurum
seruanē incerta.

Aliter mo/ boīs nō ascēdit: quę p̄parauit de⁹ diligētib⁹ se. a Dir isi/
raliter piēs: cui cęlestia ñ sapiūt: nō cogōscet. c Et stult⁹/q̄
terrena amat: d Nō itelliget hęc. j. Cor. ij. d. Aialis
hō nō pcipit ea q̄ spūs dei sūt: stulticia em ē illi ⁊ nō p̄t itelli/
gere. Deut. xxxij. d. Utinā saperēt ⁊ itelligerēt: ac nouissima
Allegorice puiderēt. e Cū exorti fuerit. Scōa ps/vbi dic malos
perituros/vt alij timeāt. Et p̄mo p̄t exponi allegorice de iu/
deis/sic: Vere iudę⁹ vir insipiēs nō cognoscet ⁊c. cū exorti
fuerint pctōres. i. pspati fuerint ipsi accusatores christi.
b Et apparuerint oēs q̄ opanē iniq̄tatē. i. cū appa/
ruerit ⁊ reuelauerit se iniqua cogitatio eor. q. d. duo exceca/
uerūt eos/vt nō itelligerēt neq̄ cognoscerent christū deū. s.
psperitas ⁊ malitia. Sed hęc malitia ⁊ iniq̄ opatio nō chri/
sto nocuit: Ait addit: k Ut/cōsecutiue/intereāt in sę/
culū/consecutiuē/sęculi. i. nō tñ in p̄senti p captiuitatē:
ꝟ etiā in futuro p ęternā dānationē. l Tu aūt altissim⁹
in ęternū dñe/christe: licet te i momēto ꝛculcauerit. Hoc
Ps. 56. est q̄d alibi dicit: Foderūt añ facie meā foueā: ⁊ inciderūt in
eā. q. d. voluerūt mihi nocere: ⁊ tñ sibi nocuerūt. Q̄d aper/
tius adhuc declarās/subiūgit: m Qm̄ ecce inimici tui
⁊c. q. d. manifesta erit vindicta de inimicis tuis iudęis. Et
bis dicit/inimici: qz fuerūt ei inimici ⁊ i vita ⁊ post mortē.
✠ Et dispergentur

Moraliter e Cū exorti fuerit ⁊c. Moralit ꝟm Glo. p̄t duob⁹ mo/
dis exponi ⁊ ꝛtinuari p̄cedēti ꝟsui. Uno mō sic: a Dir isi/
piēs ñ cogōscet: ⁊ stult⁹ ñ itelliget hęc/q̄ p̄dixi/⁊ q̄ dicā
.s. k Ut. i. q̄lit pctōres: intereāt i sęculū sęculi. i. i ęter/
nū: e Cū. i. postq̄: f Exorti fuerint. i. virere ⁊ flo/
rere cęperint: g Sic fęnū: q̄d cito arescit: h Et ap/
paruerint: q̄si sup alios exaltati: sic palea sup granū i area.
Palea em ibi apparet supius: ⁊ granū occultat inferi⁹. i
Oēs q̄ opanē iniq̄tatē. Hę sūt paleę q̄ cōburenē igni
inextinguibili: Matth. iij. c. Al' ꝟm q̄ iacet lra p̄t legi ⁊ ꝛti/
nuari sic: c Stult⁹ ñ itelliget: qz pspitas excęcat eū: ⁊ so
la vexatio dabit itellectū auditui: vt dic Esa. xxviij. e. Hoc
est q̄d dicit: Nō itelliget. e Cū. i. eo q̄/ f Exorti fu
erint pctōres. i. eis arriserit mūdana pspitas: q̄ licet nūc
sit delectabilis ⁊ florida: tñ cito i nihilū rediget: Añ addit:
silitudinē fęni: de q̄ ita se habere null⁹ dubitat: dicens: g
Sic fęnū. Fęnū pulchre ozit: ꝟ pulchritudo ei⁹ perit cū se/
catū siccat. Esa. xl. b. Glia ei⁹ q̄si flos fęni. Et p⁹. Vere fę/
nū est ꝟplus. Jacob. j. b. Sic flos fęni trāsibit: exort⁹ est em
sol cū ardore ⁊ arefecit fęnū: ⁊ flos ei⁹ decidit: ⁊ decor vult⁹
ei⁹ deperiit. h Et/eo q̄/apparuerint. i. in q̄dā apparē/
tia ⁊ q̄si q̄ddā phātasma fuerint. i Oēs q̄ opanē iniq̄/
tatē. Ps. Vidi ipiū superaltatū ⁊ eleuatū sic cedros liba/ Ps. 36.
ni: ⁊ trāsiui ⁊ ecce ñ erat ⁊c. Ecce apparētia phātastica. Hūc
suū errorē ⁊ hāc phātasticā illusionē recogōscet i fine/⁊ dicet vt
dr̄ Sap. v. b. Lassati
sum⁹ i via iniq̄tat. ⁊ p/
ditionis: ⁊ ābulauim⁹
vias difficiles: viā aūt
dñi ignorauim⁹/Ecce
q̄ stult⁹ nō itelligit h.
Quid nob ꝓfuit sup/
bia: aut diuitiar iactā
tia q̄d contulit nobis:
Trāsierūt oīa illa tāq̄ vmbra ⁊c. Ecce trāsit⁹ breuis flor. fęni
⁊ apparētię phātasticę. Adhuc aūt tolerabile esset si nihil pl⁹
mali haberet mūdi glia/nisi q̄ cito trāsit: sed q̄d pei⁹ ⁊ into/
lerabil⁹ est: ducit ad ꝓfusionē ⁊ mortē ęternā: Unde addit:
k Ut intereāt i sęculū sęculi. i. in ęternū. Et dicit: Ut:
Ergo ne ideo oziunē vt itereāt potest dici/vt/consecutiuē:
sic Ro. v. d. Lex subintrauit vt abūdaret delictū. Ps. De/ Ps. 71.
iecisti eos dū alleuarenē. Uel/Ut/ostēsiuē. q. d. p̄cedēs sig
nū est subseq̄nt.: ꝟm q̄d dicit Greg⁹: cōtinuus successus tpa/
liū: ęternę retributiōis est indiciū. Uel etiā/Ut/causatiuē:
sic dr̄ Job. xiiij. d. Roborasti eū paululū: vt i ꝓpetuū trāsi/
ret. Job. xxiiij. d. Eleuati sūt ad modicū: ⁊ nō subsistēt. Illi
dico iteribūt: l Tu aūt altissim⁹/es/i ęternū dñe. q.
d. tu nō corrues i mortē cū eis: Ergo q̄ nō vult i mortē ęternā
corruere: tibi adhęreat: tibi appropinquet. Adhęreat/p cha/
ritatē: appropinq̄t/p humilitatē. Altissimo em nō appropin/
quat hō nisi p humilitatē. Et q̄nto mag. se in hoc mūdo ex/
altat: tāto mag. se a deo altissimo elōgat. Luc. xvj. d. Quia
q̄d hoib⁹ altū est: abominatio est apud deū. Ps. Alta a lon Ps. 137.
ge cognoscit. Al' alit: partim de p̄nti: ptim de futuro p̄t legi:
c Stult⁹ ñ itelliget hęc. s. e Cū exorti fuerit pctō
res sic fęnū: in p̄senti oīno: sic p̄lectū est: b Et appa/
ruerint: in iudicio futuro: oēs q̄ opanē iniq̄tatē. Ad ꝟ
dico: apparuerit/ k Ut intereāt i sęculū sęcli: sic bo
ni apparebūt vt viuāt i sęculū sęculi. Tūc p̄mo apparebit de
malis q̄d erūt: sic de sctis dr̄. j. Job. iij. a. Mōdū apparet q̄d
erimus. De hac etiā apparitione. ij. Cor. v. b. Omnes nos
manifestari oportet ante tribunal iudicis: vt recipiat vnus/
q̄sq̄ ꝓpria corpis ꝓut gessit siue bonū siue malū. s. mali ma/
lū: ⁊ boni bonū. Añ post dānationē malor/ꝓpt bonos sub/
dit: l Tu aūt altissim⁹ i ęternū dñe: Et boni silr: qz
dr̄. j. Job. iij. a. Mōdū apparet q̄d erim⁹: scimus aūt qm̄ cū
apparuerit/sil'es ei erim⁹. Et pbat ꝓseq̄nt q̄ mali iteribūt/di
cēs: m Qm̄ ecce: in ꝓximo ⁊ in euidenti: inimici tui
dñe: qm̄ ecce inimici tui peribūt. Bis dic/inimici:
ꝓpt duplices inimicos: oīnis em peccator inimic⁹ est: sed q̄
peccāt ꝓtra naturā/duplicit st inimici: qz duplici legi dei cō/
tradicūt: positiue. s. ⁊ naturali: Tales oēs pibūt: vt dicit. j.
Cor. vj. b. Nolite errare/neq̄ fornicarij/neq̄ idolis seruiē/
tes/neq̄ adulti/neq̄ molles/neq̄ masculor ꝓcubitores reg/
nū dei possidebūt. Itē diuersa genera pctōr dicūt inimici:

Mūdani. Jacob. iiij. a. Amicicia hui⁹ mūdi inimica ē
Supbi. Ps. Supbia eor q̄ te odert ascēdit sp. (deo. Ps. 73.
Auari. Amos. v. d. Hostes iusti accipiētes munus.
Luxuriosi ⁊ gulosi. Phil. iij. d. Inimicos cruc. christi:
Uidelicet Persecutores sctōr. Exo. xxiij. c. (q̄r de⁹ venter est.
Inimic⁹ ero inimic. tuis. Esa. lxiij. c. Afflixerūt spi/
ritū sancti ei⁹: ⁊ ꝓuersus est eis in inimicū.
Idolatrię. Esa. lxiiij. a. Utinā dirūperes cęlos ⁊ descē
deres. Et p⁹: Ut notū fieret nomē tuū inimic. tuis.
Quicūq̄ pctōres. Ro. v. b. Cū inimici essemus: recō/
ciliati sumus deo.

✠ Et dispergenē. i.
Al' de p̄nti p̄t legi totū ab illo loco: m Qm̄ ecce inimi/ Alit
ci tui dñe: qm̄ ecce inimici tui pibūt. Pereūt em pec/
catores: qz a ꝓo eē recedūt: ⁊ fiūt socij ei⁹ q̄ ñ ē: Job. xviij. c.
✠ Et dispergenē

Allegorice a Et dispergent oes qui operant iniquitatem/illam notabilem qua creatores suos ad mortem persecuti sunt. Hi dispersi sunt per titus et vespasianus in vniuersum mundum. b Et exaltabit cornu meum.i.christus/sic vnicornis. Per cornu quod de carne nascit et carne excedit: significat hunc christum: quod de carne natus/ carne excessit: quia carnalem motus non habuit/nec purus homo fuit. Hic in iudicio exaltabit/ sicut vnicornis super inimicos suos: quia indignabit eos/et irat appebit/et eos cornu suo ventilabit et impinget ad pessimas dicens: Ite maledicti in ignem. Et tibi quid ita loquris/quid faciet dnus:

a et dispergent oes qui operant iniquitatem. Et exaltabit sicut vnicornis cornus meum: et senectus mea in misericordia vberi. Et despexit oculus meus inimicos meos: et insurgentibus in me malignantibus audiet auris mea. Iust vt palma florebit/ sicut cedrus libani multiplicabitur. Plantati in domo domini in atriis dei nostri germinabunt adhuc multiplicabuntur in senectute vberi et bene patientes erunt vt annuntient quia rectus dominus deus meus et non est iniquitas in eo.

Sit pingui Sit respexit Sit in eis qui pingunt Ps. 25. d.

Ecce f Et senectus mea i misericordia vberi/erit.q.d.sp vsque in senectute.i. vsque in finem miserebit mei abundant: Hoc dicit ecclia. h Et quod spem huius misericordie/despexit oculus meus inimicos meos.i. vidit eos et ipsi persecutione eorum. i Et insurgentibus in me malignantibus audiet auris mea. q.d. audiam et non contradicam eorum insultibus.

Moraliter * a Et dispergent.i.a numero sctorum separabunt: b Oes/nullo excepto: c Qui operant iniquitatem. Mat. vij.d. Tunc profitebor eis:quia nunquam noui vos:discedite a me qui operamini iniquitatem. Propter hoc quod non est apetenda prospitas malorum: quam tam care emitur. Unde Ps. Noli emulari in eo qui prosperatur in via sua:noli emulari vt malignetur:quoniam qui malignant exterminabunt. Et ibidem subiungit de premio patientie sctorum/dicens: Sustinentes autem dnum ipsi hereditabunt terram. Similiter et hoc subiungit de illo premio/dicens: d Et exaltabit sicut vnicornis cornu meum.q.d.non murmuro/non doleo si in mundo pmor:quia tunc/exaltabit cornu meum.i. potestas et dignitas. Et bnum dic/ e Sic vnicornis:quia nullus exaltabit nisi fuerit de vnitate ecclie.j.Cor.ix.d. Qui in stadio currunt:omnes quidem currunt:sed vnus accipit brauium.i.qui est de vnitate ecclie. f Et senectus mea.i.nouissima mea: g In misericordia vberi.i.in vbertate celestis patrie: quam et misericordia dabit nobis dnus. Ps. Inebriabunt ab vbertate domus tue. h Et/licet in exitu insidient mihi demones:sic et sancto martino:tunc despexit.i. despiciet: i Oculus meus/iam videns christum occurrentem mihi: k Inimicos meos.i.demones: l Et insurgentibus in me malignantibus/ demonibus vt saltem me terreant: m Audiet auris mea. Quid:? Illud Mat.xxv.b. Intra in gaudium dni tui. Ps. Ab auditione mala non timebit.

Ps. 35. Ps. 111.

Moraliter de pnti * a Et dispergent oes qui operant iniquitatem. Eccli. v.c. Tertia pte tua in oes ventos dispgam etc. Tertia ps aie ei vis comprehendibile. Hec dispgit in oes ventos tentationis. Dispgit etiam ad paleas egypti: Exo. v.b. Ad ventum inanisgtie:ad latebras luxurie. d Et exaltabit sicut vnicornis cornu meum. Cornu quod imperit et inficit diabolus/et mucro predicationis. Hoc in vnicorni.s.animali fero et monstruoso exaltat:quia quod fuit magnus pctor fit egregius predicator: vt saulus Act.ix.d. Esa.xxxvij.g. de sennacherib rege assyriorum/ per quem diabolus intelligit/dicit: Filii eius percusserunt eum gladio fugerunque in terram ararath.i. filii diaboli pus/ mo occidunt eum in aliis:sed non sunt tuti nisi fugiant in ararath/quam interpretat mons vellicatus:et significat religionem pauperum. Ois enim religio mons est/et debet esse per eminentiam vite et regule. Sed quidam sunt herbosi et fruticati per copiam redditum: Illa vero religio vellicata: quia nihil sibi reliquit nisi ipsam subam montis. f Et senectus mea. i. vita matura erit/ g In misericordia vberi.i.habebit vberes fructus operum misericordie. De hac senectute/Sap.iiij.b. Senectus venerabilis est non diuturna neque numero annorum computata: cani sunt sensus hominis et etas senectutis vita immaculata. Naturalis senecta solet esse sterilis: vt patet in sara. Gen.xviij.b. Desierat sarae fieri muliebria. Sed senectus ista fecundior est in spuali ple. Deut.xxxiij.d. Bndictus in filiis aser etc. Et post: Sicut dies iuuentutis tue: sic et senectus tua. Aser interpretat atrium vel diuitie vel beatitudo. Hec tria competunt viro iusto:quia habet latum atrium in charitate/diuitias in fide. Esa.xxxiij.a. Et erit fides temporibus tuis diuitie. Beatitudinem in spe:quia Roma.viij.e. Spe salui facti sumus. Item senectus ad litteram debet esse in misericordia vberi: Quia senes ad ipsam magis debent esse misericordes: propter multas rones: videlicet

Senes debent esse magis misericordes

Quia
- Dum deficit via/debet aliis impteri viaticum. Gen. Deficiente via:augere viaticum demetie est. Luc. xij.c. Stulte hac nocte repetent aiam tuam a te:et quod pasti cu
- Deficiunt nundine huius vite quantum ad ip (ius erunt: sos: vnde debent emere de pecunia sua quecumque possunt. Eccli. xlvj.d. In nundinis et solenitatibus erit sacrificium.s. elemosyna oblata pauperibus.
- Mauigantes appropiquant portui/vbi nauis saluabitur vt pibit: vnde abundare debent in elemosynis. Judic. v.c. Aser nauigabat in litore maris. Aser interpretatur atrium:bene senectus in quasi in atrio expectant vt in domum dni introducant. Job.xiiij.c. Expecto do
- Oia oportet eos di/ (nec veniat immutatio mea. mittere.j.Timoth.vj.b. Nihil intulimus in hunc mundum:haud dubium quia nec aliquid auferre possumus.
- Dimissa non prosunt eis quam amiserunt ea omno. Ps. Relin quent alienis diuitias suas. Eccli.xiiij.a. In bonis Ps. 48.
- Spus eorum debent ire in longin/ (illis alius luxurabitur. quam regionem: vnde debent eis preparare viaticum.i.elemosynam. Eccli.xxix.c. Elemosyna viri quasi sacculus cum illo. Amb. Sola misericordia comes est defunctorum.
- Uadit ad curiam/et iudiget amicis et aduocatis. Luc xvj.c. Facite vobis amicos de mamona iniquitatis. h Et despexit oculus meus inimicos meos.s.demones et vitia. Et dic/oculus/quia laruant se vt oculos spuales hoies decipiant. Eccli.xij.d. Multa susurrans commutabit vultum suum. Ps. Mo est pax ossibus meis a facie pctorum meorum. Spualis autem homo oculos linceos/videt int latentia:et iudicat despicit ea quam exterius pte dunt:pctores vero pte sa amplectunt. Unde Ps. Facies pctorum sumitur.i.laruatam facie.p vere pulchra recipitur. Cum autem non potest inimicus ita homiem seducere incipit apte seuire: Unde tunc necessaria est patientia: Unde subiungit: l Et insurgentibus in me malignantibus audiet auris mea:sed non exaudiet.q.d. faciam ei surdam aurem. Ps. 37. Ps. 81.

n Iust vt palma etc. Tertia ps: vbi dicit iustos florere vt boni gaudeant. Et hoc allegorice exponat de christo:quia antonomatice dicitur iustus: Et est iustus.s.christus:quia pctm non fecit nec inuentus est dolus in ore eius: Esa. liij.c. p Florebit/ in sua resurrectione. Ps. Et reflorauit caro mea. o Ut palma: quam habet ratione dicere asperam inferius: Allegorice de christo Ps. 27.

n Iust vt palma florebit / Moraliter hoc de quilibet iusto dicitur: Et potest ecclie thema in festo vnius martyris vel pfessoris: de quibus iste ysus cantat. Et compat iustus palme: propter multas proprietates.s. Moraliter Justus comparatur palme

Quia
- Post centum annos vel centenaria/fac fructum:et iustus post hanc vitam fructum expectat. Job.xxix. c. Sicut palma multiplicabo dies meos. Gen. vj. Arca summata est in centum annis:sic nos per totam hanc vitam debemus nos edificare domum. Unum centenarius numerus transit a lcua in dexteram sm computationem Bede. Gen.xxj.a. Abraam centenario na
- In imo est aspa et graciliter ru/ (tus est isaac. i. risus ecclie iocunditatis. gosa:et sancti hic habent vitam asperam et sunt pteptibiles et rugosi et graciles: quia non gerunt hic nisi stricte necessaria.j.Timoth.vj.b. Habentes alimenta et quibus tegamur:his contenti simus. Eccli. iiij.d. Comedent panem
- In supiori lata et plana et pulchra:Sic sancti in his quam (suum in pondere. sunt aie. Esa.xxxiij.d. Locus fluuiorum riui latissimi et patentes. Loquit
- Radix palme amara et fructus dulcissimus:Sic (ibi de ecclia beatitudine. in sctis sm illud Heb. xij.c. Omis quidem disciplina in pnti videt non esse gaudij sed meroris: postea autem pacatissimum fructum exercitatis per eam reddet iusticie. Hoc significatum est Judicis.iiij a. vbi dicit quod delbora sedebat sub palma. Delbora interpretat apis. Apis autem habet amaritudinem aculei et dulcedinem mellis. Et legit de rege apum quod mittat apes ad mare/ vt inde afferant guttas maris et ponant cum dulcedine florum:et inde conficiunt mel ex amaritudine et dulcedine.
- Victores coronant palma:et christus iustis est corona. Esa.lxij.a. Erit
- Habet folia similia gladio:quia verba sctorum (corona glie in manu dni. rum acuta. Hi sunt gladij ancipites in manibus eorum. i. verba in operibus. Eph. vltimo.c. Et gladium spus quod est verbum dei. Dicit g: Justus vt palma florebit: hic florebit fructum vt in futuro afferat fructum dulcissimum. Vel in futuro/ florebit/ in

Allegorice

dicem asperã inferi⁹: in q̃ notat vita christi/q̃ fuit in asperitate ⁊ doloze: ⁊ comã habet pulchzam/⁊ ibi flozes: vñ significat ei⁹ resurrectionẽ. a ¶ Sicut cedrus libani multiplicabit/in mẽbris fidelib⁹: q̃ sic cedrus erũt imarcessibiles i fidei viroze/⁊ alti i scritate vitę. Et dic libani: qz erũt cãdidati ⁊ lauati i fõte baptisma tis. De hac multiplicatiõe Actꝰ.ij.g. Dominꝰ aũt augebat qui salui fierẽt q̃tidie i id/ipm. Et ipi/ b ¶ Plãtati/ p fidẽ ⁊ charitatem: c ¶ In domo dñi. i. in ecclesia. d ¶ In atrijs domus dei nr̃i flozebũt. Atria sũt pticulares ecclesię in q̃b⁹ flozuerũt ꝓtutib⁹. Vel ꝓm Hieronymũ: Germiauerũt/generãdo filios spũales. Nec solũ i initio nascẽtꝰ ecclesię: ꝫ ⁊ i fine mũdi: Vñ addit: e ¶ Adhuc multiplicabunt in senecta yberi/qũ reliquię puertentur. Esa.x.e. Si fuerit ꝓ̃ls tuus israel q̃si arena marꝰ: reliq̃ puertẽt ex eo. g ¶ Et/tã i initio ⁊ i fine: bene patientes erũt/ apl̃i ⁊ martyres: h ¶ Vt annũciẽt/ꝓtate ꝑ deo h ⁊ i fuko. Quã ꝓtatẽ: Ecce i ¶ Qm̃ rectꝰ. i. iustꝰ: k ¶ Dñs deꝰ nr̃/eos remunerãs q̃ p eo patiunt. l ¶ Et nõ est iniq̃tas i eo/vt eos fraudet a p̃mio: ꝫ maxima pietas: q̃ sup q̃ meruerũt p̃miũ cumulet.

Alt velut cedr⁹ que i libano est

Alt tranquilli

Moraliter *

stola corpis ⁊ aię. Vñ cãtat ecclesia: Justꝰ germiabit sic illiũ et flozebit in ęknũ aũ dñm: Et sumit de Osee vltꝰ.c. a ¶ Sicut cedrus libani multiplicabit/hic in gra/⁊ i futuro i gloria. Et ꝓt plures ꝓpietates cõparat iustꝰ cedro. s. quia cedrus non putrescit: sic nec bonꝰ p pctm̃. Ps̃. Mõ dab sanctũ tuũ videre corruptionẽ. s. pctĩ. Vali ꝓ putrescũt. Job. j.d. Cõputruerũt iumẽta i stercore suo. Prouer.x.b. Memoria iusti cũ laudib⁹: ⁊ nomẽ impiorũ putrescet. Itẽ in altũ mittit radices/⁊ iõ altior crescit: Sic iustꝰ se humiliat vt exaltet. Lucꝰ.xiiij.c. Qui se humiliat/exaltabit. Eccꝰ.iij.c. Quãto maior es: humilia te i oib⁹. Itẽ odorifera ẽ: Sic iustꝰ p bonã famã. ij. Corꝰ. ij.d. Christi bonꝰ odor sumꝰ deo i his q̃ salui fiũt ⁊c. b ¶ Plãtati i domo dñi. i. in ecclesia: vel in religiõe: in q̃ sũt q̃dã fixi: q̃dã plãtati. Qñ palꝰ figit in terra/cito extrahi põt: qz nõ est radicatꝰ. Itẽ licet sit fixꝰ i terra/arescit: sed arbor plantata non põt defacili euelli ⁊ viret ⁊ florẽt et fructũ facit: Sic sũt aliq̃ tm̃ fixi vt palus: c ¶ In domo dñi. i. in ecclesia vel religione: quia sũt ibi tm̃ numero/nõ merito: et radicati nõ sũt p charitatẽ ⁊ feruorẽ: sicut dicit aplus Epb.iij.d. In charitate radicati ⁊ fundati. Lucꝰ.viij.b. Qi radices nõ hũt: qz ad tps credũt: ⁊ in tpe tẽptatiõis recedũt. Sed/plãtati i domo dñi/in atrijs domus dei nr̃i florebũt. i. p exẽplũ boni opis florebũt exteri⁹: ⁊ p famã bonę opiniõis foras exibit odor floris. Atriũ enĩ est exteri⁹: domꝰ ꝓ interi⁹. Et posset aliq̃s dicere: Modo pauci sũt plãtati ⁊ florẽtes. Ad hoc rñdet/ e ¶ Adhuc. q.d. licet mõ sint pauci: tm̃ adhuc aliquo tpe: f ¶ Multiplicabunt in senecta

Justus comparatur cedro

Ps̃.15.

Ps̃.138.

yberi. Ps̃. Dinumerabo eos ⁊ sup arenã multiplicabunt. Et p q̃d erit h? Per p̃dicationẽ aliq̃ꝫ ex his paucꝰ. Vñ seq̃t: g ¶ Et bñ patiẽtes erũt vt annũciẽt. q.d. p p̃dicationẽ multiplicabunt/⁊ p patiẽtiã vigebit p̃dicatio. Prouer.xix.b Doctrina viri p patiẽtiã noscit: ⁊ gl'ia eiꝰ ẽ iniq̃ pętergredi. i. pdonare: Sic apl̃i nõ oderũt pęcutores suos: ꝫ pbauerũt fidem quã pędicabãt sanguinis testimonio. Phil'.j.c. Magnificabit christꝰ i corpe meo: siue p vitã siue p mortẽ. Et patienter debemꝰ oia sustinere si cogitemꝰ q̃ dñs de iniuria puniet aduersarios/⁊ de patiẽtia remunerabit nos: Hoc ẽ q̃ sequit: i ¶ Qm̃ rectꝰ dñs deꝰ nr̃. i. iustꝰ/vt malefactores puniat. l ¶ Et nõ est iniq̃tas i eo/vt patienti sustinẽtes nõ remuneret. Vel ecõuerso iustꝰ retribuẽdo bonis: Et nõ ẽ iniq̃tas i eo/vt p̃sentiat iniq̃tati nõ puniẽdo eam: Sicut dicit

Ps̃.49.

Glo. sup illud ꝓbum. s̃. Existimasti inique q̃ ero tui similis. Glo. consentiẽdo malis: qz placere m̃ putas mala quẽ nõ credis vltorem: sed ego arguã te ⁊c. Item/rectꝰ/dicit/dñs/nõ curuatus ad terrena: similit̃ homo debet esse rectꝰ vt ad terrenoꝫ amorẽ flon curuet. In cui⁹ signũ ipsum corpus hois rectũ est: vt ipse spũs rectitudinẽ nõ amittat. Vñ poeta. Os hoi sublime dedit cęlũq̃ tueri. Eccꝰ.vij.d. Hoc inueni q̃ fecerit deus hoiem rectũ. Ps̃. Spm̃ rectũ innoua i viscerib⁹ meis. Berñ. Ipsa corpis rectitudo/seruãdę suę spũalis rectitudinis admonet: ⁊ decoz limi deformitatez arguit animi. Et. j. Peruersa res est luteum corpus oculos habere sursum: et interno affectus vel sensus in terram trahere deorsum. Et. j. Indigne humanũ corpus inhabitas brutus ⁊ bestialis spũs: q̃rere ⁊ sape quę sup terrã sũt/curuitas est animę: meditari ꝓ q̃ sursum sunt/recritudo. Colꝰ.iij.a. Quę sursũ sũt sapite/nõ quę sup terrã. Et dic tria verba. Dñs/deus/noster: quia rectꝰ est dñs/ debent seruiri eius recti esse: quia deus/et creatura: quia noster. s. redẽptor: ideo ⁊ nos redẽpti recti debemꝰ esse: vt ad dñz serui: ad deũ creati: ad nostrũ nobis datũ redempti/ mẽtꝰ oculos erigamus. Ps̃. Sicut oculi ancillę in manibus dñę suę: ita oculi nr̃i ad dñm deũ nr̃m ⁊c. Rectꝰ/q̃ est: et nõ est iniq̃tas: id est cupiditas terrenoꝫ vel auaricia: in eo: vñ nec in nobis sit. Leuitꝰ.xix.a. Scti estote qm̃ ego sctũs sum. i. sine terra. Auaricia aũt ꝓ iniq̃tas: sicut Eccꝰ.x.b. Nihil iniquius q̃ amare pecuniã. Lucꝰ.xvj.c. Facite vob amicos de mãmona iniq̃tatꝰ. Et dicit auaricia iniq̃tas: qz ꝗ q̃tatẽ acq̃rit ⁊ retinet. Aug⁹. Qis diues aut iniquus aut hęres iniqui.

Ps̃.50.

Dñs deus nr̃ ⁊c.

Ps̃.122.

Dñs regnauit ⁊c. ¶ Expo. Psalmi. XCII. Titulus. Laus cãtici dauid i die ante sabbatũ/qñ fũdata ẽ terra. In p̃cedẽtib⁹ psalmis egit de victoria vitioꝫ ⁊ quiete mẽtꝰ: In isto oñdit q̃ oia sũt christo vt p̃ncipali auctori attribuẽda. Et h̃ innuit titulus: cui⁹ talis est sensus. Hic psalmꝰ ẽ laus dauid. i. christi: Et est cãtici: qz iuitat ad laudẽ christi. Psalmꝰ dico vel laus facta/in die ante sabbatũ. i. p eis q̃ fecit sexta feria/in q̃ passus ẽ: qñ fũdata ẽ terra. i. ecclia q̃ p mortẽ christi fũdata ẽ. Intẽtio q̃ huiꝰ psalmi/est hortari nos vt laudemꝰ christũ deum/q̃ dat nob victoriã tẽptationũ ⁊ sabbatũ pectoris. Modus ꝓm Glo. talis ẽ. Septẽ sũt partitiões/ꝓm septẽ locos laudis siue causas. Primꝰ est a pulchritudine: ibi: Decorẽ indutꝰ ẽ. Scõs a fortitudine: ibi: Indutꝰ ẽ dñs fortitudinẽ. Tertiꝰ/ab opib⁹: ibi: Etenim firmauit ⁊c. Quartus/a ptãte: ibi: Parata. Quintꝰ/a laudibus vniuersitatis: ibi: Eleuauerũt. Sextꝰ/a ꝓtate dictoꝫ: ibi: Testimonia. Septimus/a laude domus: ibi: Domũ tuam. Rhetorice ergo inuitat nos ꝓpha ad laudẽ dei: et vtit demonstratiuo genere/qõ est potissimũ ad perozãdũ. Cõmẽdãs igitur christũ dicit: m ¶ Dñs. i. christꝰ: q̃ est dñs duplici dominio: increato. s. et creato. Inquãtũ enĩ deꝰ/ẽ dñs oim/qz creator: iquãtũ hõ/ẽ dñs oim: qz recreator. Et ita sua sũt oia duplici iure. Iure creatiõis/⁊ iure recreatiõis: Jõ dicit. s̃. Qñe dñs noster ⁊c. n ¶ Regnauit. i. regnare inotuit p miraculoꝫ exhibitionẽ: vel p resurrectionẽ ⁊ aplꝰ p̃dicationẽ. Vñ Phil'.ij. b. Propt̃ qõ exaltauit illũ ⁊c. Et nota q̃ nõ dic regnabit ꝓm expectationẽ iudęoꝫ i aurea hierusalẽ: ꝫ dic: regnauit/ qz ipse iam ẽ et ante fuit rex regũ ⁊ dñs dñantiũ. Apocꝰ.xix.c. et j. Timoth̃. vj.c. Et ponit

Allegorice de christo

Moraliter

Moralit̃ m ¶ Dñs regnauit. Hoc in p̃terito dz: quia iam eiꝰ regnũ in multꝰ locꝰ diminuit̃ ⁊ adnihilat̃: et eiꝰ milites et p̃ncipes eiꝰ aduersario pfęderãt̃. s. diabolo: De q̃ Job. xlj. d. Ipse est rex sup vniuersos filios superbię. Iste iniquꝰ rex ita dilatauit regnũ suũ in terra dñi: q̃ rex christꝰ nunc põt dicere sicut dixit Job. xviij. g. Regnũ meũ nõ est de hoc mundo. Hic est rex ille homo nobilis filꝰ dei: de q̃ ipsemet dic Lucꝰ. xix. b. q̃ abijt in regionẽ longinquã accipere sibi regnũ ⁊ reuerti. s. ascendit in cęlum/ad iudiciũ reuersurꝰ. Et ibi sequit: q̃ oderant eum ciues eius/⁊ miserũt legationẽ post illum dicentes: Nolumus hunc regnare super nos: Sic facũt q̃cũq̃

* perpetrãt peccata